

MUNI | RECETOX

Research group: Human Exposure Assessment and Risks (HEAR)

Koncept „EXPOSOME“
jako nástroj pro hodnocení výskytu onemocnění v lidské populaci

- využití v našich projektech
- = motivace pro Vaše zapojení do našeho vědeckého výzkumu

Pavel Čupr

Objasnění vlivů všech parametrů

EXPOSOME = „jako nástroj pro hodnocení a interpretaci výskytu onemocnění v lidské populaci“

Exposome: zahrnuje nejen expozici chemickým látkám, ale také další faktory spojené se životním stylem, faktory psychosociálního stresu, dietárních zvyklostech, fyzické aktivity, disbalance střevní mikroflóry, atd., již od prenatálního období po celou délku života.

Výzkumná skupina: Hodnocení humánní expozice a zdravotních rizik

Doc. RNDr. Pavel Čupr, Ph.D.

Toxikologicky významné chemické látky

pesticidy

produkty spalovacích procesů

produkty denní potřeby (PCP)

obaly potravin

odpady

textil

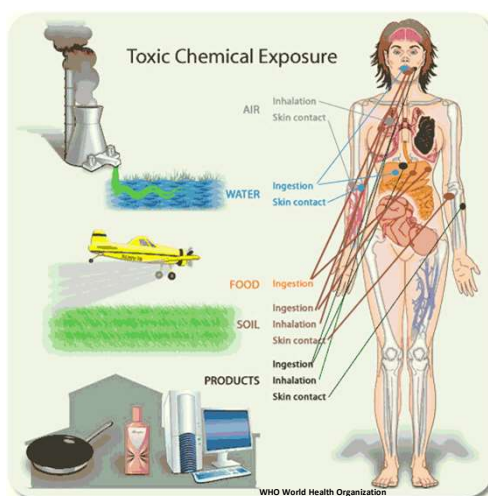
Celoživotní expozice
včetně prenatálního období

Výskyt v prostředí - potenciální možnost přestupu do lidského organismu
Nutnost sledovat míru expozice ve všech věkových kategoriích včetně prenatálního věku
Zdravotní efekty se mohou projevit se zpožděním až v pozdějším věku

MUNI | RECETOX

Expozice chemickým látkám

EXPOZICE

- pouze v případě kontaktu
- expoziční transport má však mnoho přirozených a aktivně fungujících bariér
- po přestupu se může u některých látek projevit negativní biologický efekt

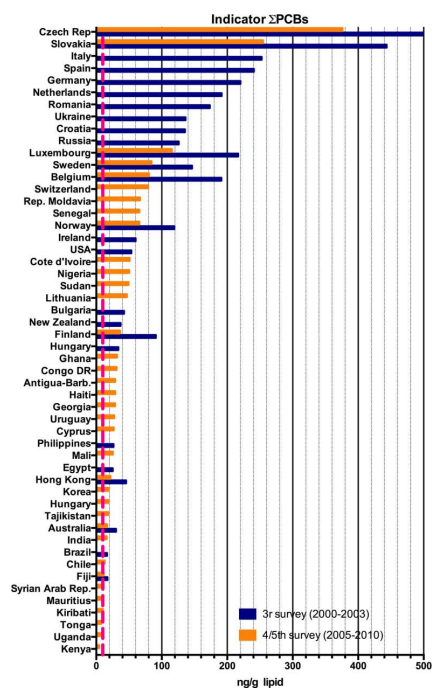
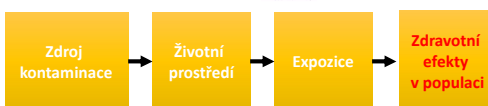
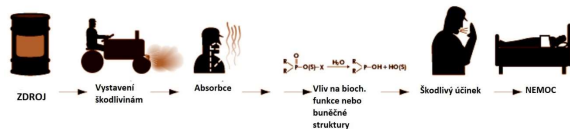
EXPOZIČNÍ CESTY

Hodnotit všechny možné expoziční scénáře

Koncepční model

Biomonitorovací studie – prokázání expozice

- hladiny látek v matrici mateřského mléka

- co nám HBM umožňuje:

• hlavní ex. cesty

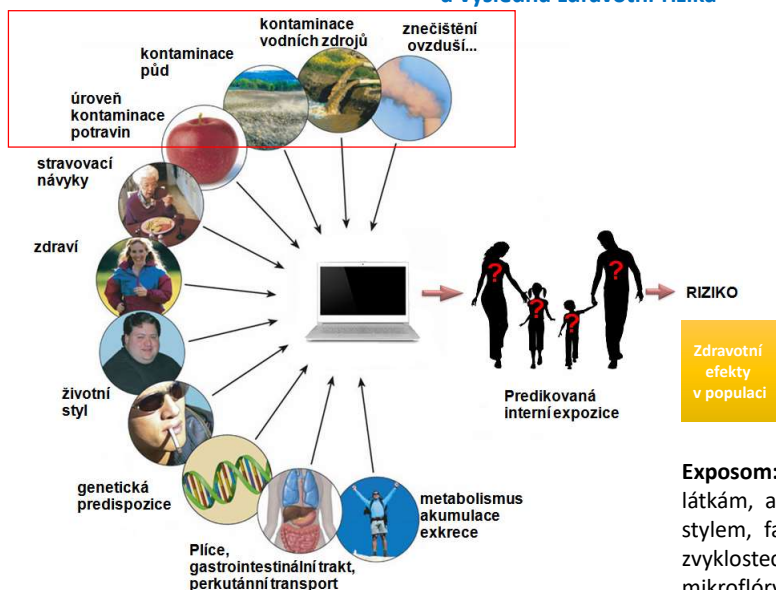
• nejvíce ohrožené regiony (věkové kategorie)

• lze účinně eliminovat expozici?

van den Berg, M., et al. 2016. WHO/UNEP global surveys of PCDDs, PCDFs, PCBs and DDTs in human milk and benefit-risk evaluation of breastfeeding. Arch. Toxicol. 1–14.

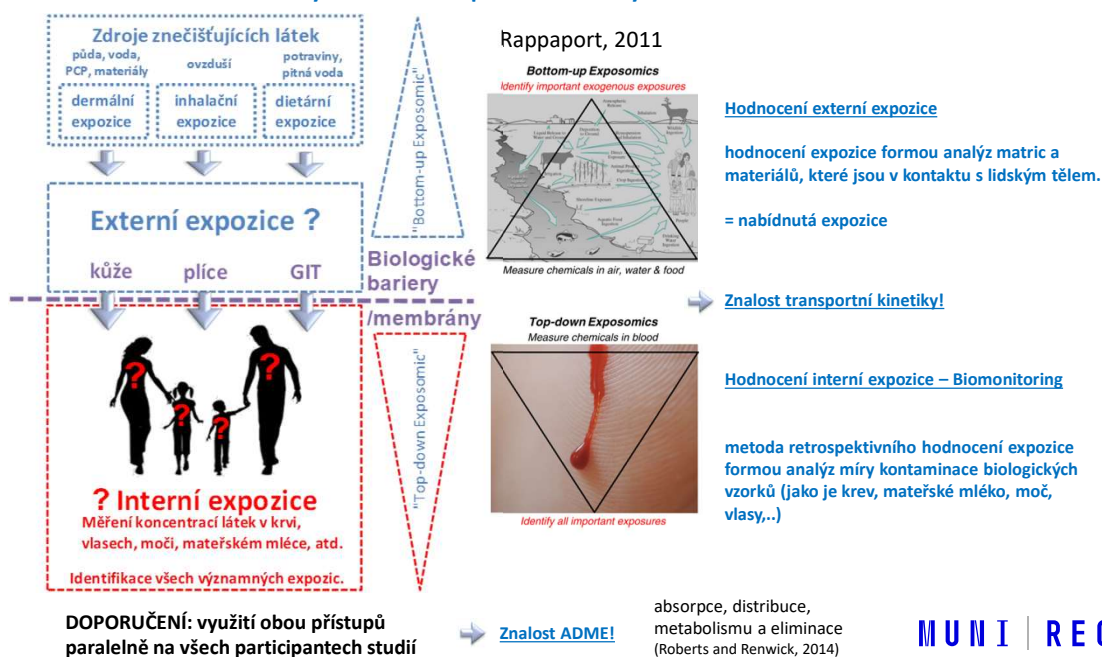
MUNI | RECETOX

Přehled základních faktorů, které mohou ovlivňovat celkovou expozici a výsledná zdravotní rizika

Exposom: zahrnuje nejen expozici chemickým látkám, ale také další faktory spojené se životním stylem, faktory psychosociálního stresu, dietárních zvyklostech, fyzické aktivity, disbalance střevní mikrobioty, atd., již od prenatálního období po celou délku života.

Metody hodnocení expozice chemickým látkám

MUNI | RECETOX

URBÁNNÍ EXPOSOM – znečištění městského prostředí

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015 – 2030)

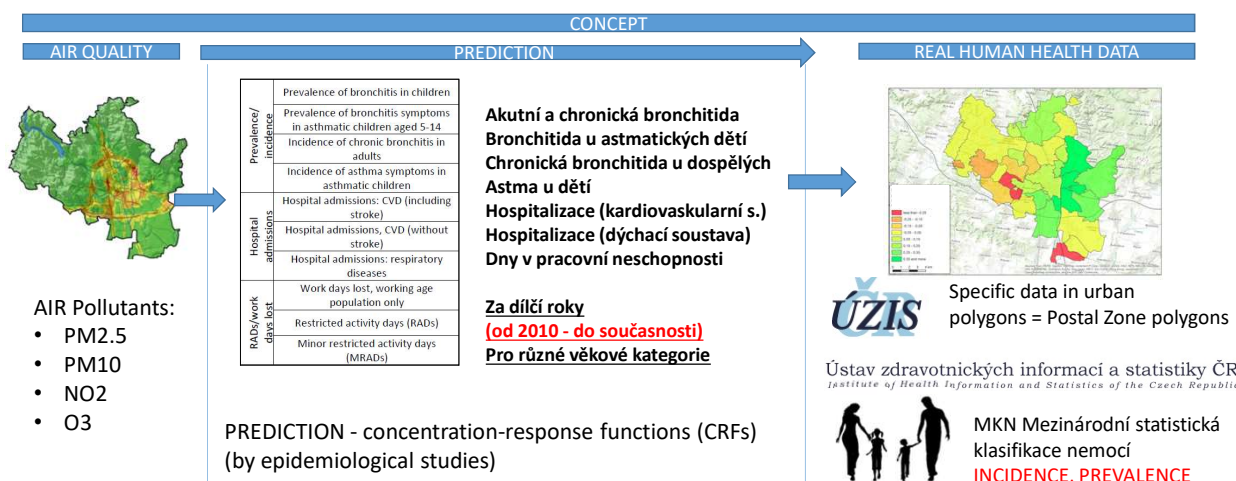
<https://www.osn.cz/sdg-11-vytvorit-inkluzivni-bezpecna-odolna-a-udrzitelna-mesta-a-obce/>

<https://www.osn.cz/sdg-3-zajistit-zdravy-zivot-a-zvyšovat-jeho-kvalitu-pro-vsechny-v-jakemkoli-veku/>

EXTERNÍ EXPOZICE

Cíl projektu: Hodnocení možných zdravotních rizik plynoucích z výskytu polutantů v ovzduší a jejich porovnání s reálnou situací zdravotního stavu obyvatel ve městě (BRNO – ÚZIS - incidence diagnóz v regionech / částí měst)

Map data
 Copied from OpenStreetMap
 License: CC-BY-SA
 Theme: Copied from OpenStreetMap
 License: CC-BY-SA
 Project: Copied from OpenStreetMap
 License: CC-BY-SA

GO GROUP ON
EARTH OBSERVATIONS

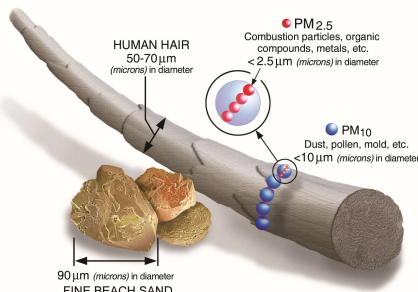
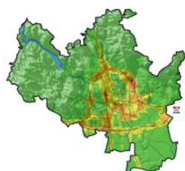

MUNI | RECETOX

Hodnocení možných zdravotních rizik plynoucích z výskytu polutantů v ovzduší a jejich porovnání s reálnou situací zdravotního stavu obyvatel ve městě (BRNO – ÚZIS - incidence diagnóz v regionech / částí měst)

VSTUPNÍ DATA

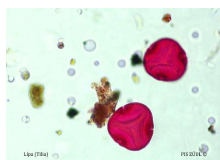
AIR QUALITY

AIR Pollutants:

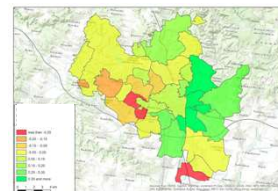
- PM2.5
- PM10
- NO2
- O3

- **Pyl – týdenní data**
1992-2019 - 57 typů pylu, 6 plísni

SMURBS
SMART URBAN SOLUTIONS

HORIZON 2020

ÚZIS

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

Pro další MKN

Mezinárodní statistická
klasifikace nemocí

<https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--klasifikace--mezinarodni-klasifikace-nemoci>

MKN-10

<https://mkn10.uzis.cz/prohlizec>

10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí
Česká verze, platnost od 1. 1. 2020

MUNI | RECETOX

MUNI | RECETOX

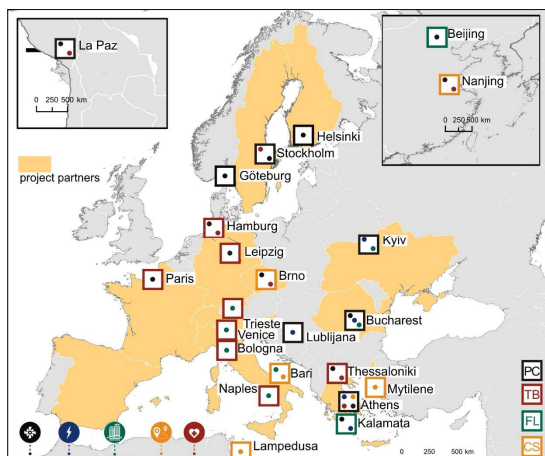
GREEN Cities
and SMART cities approach

SMURBS
SMART URBAN SOLUTIONS

HORIZON 2020

<http://smurbs.eu/>

- Využití nejnovějších **SMART technologií / přístupů / řešení pro města**
- Získávání prostorových a časových **dat o externí expozici v lidské populaci různým stresorům (nejen chemickým látkám ve městech – polutanty v ovzduší, hluk, vysoké teploty v letních měsících,..)**

19 ERA-PLANET partners
from 12 European countries

portfolio of Smart Urban Solutions

Smart URban Solutions
for air quality, disasters and city
growth

INERNÍ EXPOZICE v.s. EXTERNÍ EXPOZICE

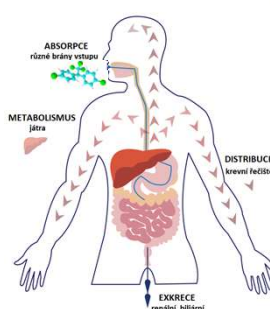
CELSPAC - SPECIMEn study 2019 - 2021

Průzkum výskytu pesticidů v evropské populaci

Účelem studie je odpovědět na **otázky**, jak se liší výskyt pesticidů:

- v evropské populaci,
- u dospělých a dětí,
- ve vybraných evropských státech,
- u lidí žijících v blízkosti zemědělských oblastí a u běžné populace,
- v průběhu roku - v zimě a v létě.

Cílem studie je **výzkum výskytu pesticidů** v lidské populaci.

Eliminaci ledvinami

MUNI | RECETOX

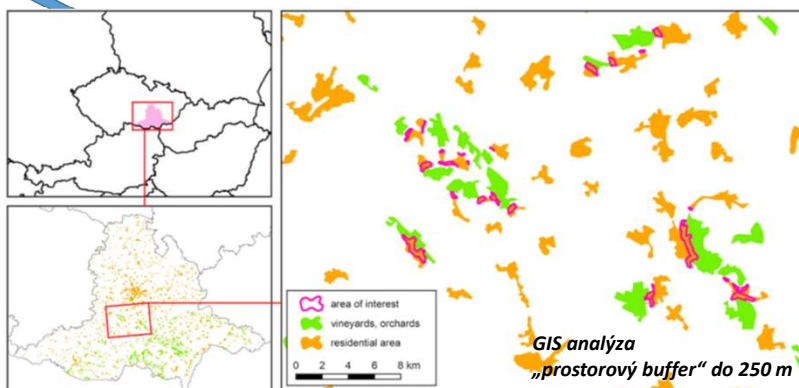
MUNI | RECETOX

Survey on PESTiCide Mixtures in Europe (CELSPAC - SPECIMEn study) 2019 - 2021

Hotspot plochy — Residentní plochy do 250 m od zemědělských ploch, kde se aplikují pesticidy

6-11
N = 50 + 50

2 sezóny
zima / léto
= 200 vzorků
moči

400 vzorků moči / stát

Kontroly

6-11
N = 50 + 50

2 sezóny
= 200
vzorků moči

INERNÍ EXPOZICE v.s. EXTERNÍ EXPOZICE

CELSPAC - SPECIMEn study 2019 - 2021

Průzkum výskytu pesticidů v evropské populaci

Účelem studie je odpovědět na **otázky**, jak se liší výskyt pesticidů:

- v evropské populaci,
- u dospělých a dětí,
- ve vybraných evropských státech,
- u lidí žijících v blízkosti zemědělských oblastí a u běžné populace,
- v průběhu roku - v zimě a v létě.

Cílem studie je **výzkum výskytu pesticidů** v lidské populaci.

Více na: www.celspac.cz/specimen

Napište nám: celspac.specimen@recetox.muni.cz

rodiny, které žijí do 250 m
od oblastí s aplikací
pesticidů

rodiny, které žijí mimo
oblast aplikací pesticidů

vzorek moči (od rodiče a
dítěte) a prachu z
domácnosti v zimě 2020
vzorek moči (od rodiče a
dítěte) a prachu z
domácnosti a prachu v
létě 2020

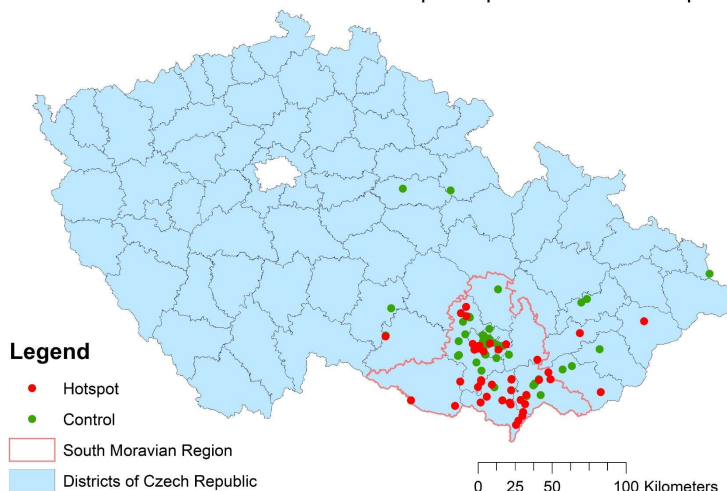
dotazník o životním stylu

MUNI | RECETOX

MUNI | RECETOX

Distribution of CELSPAC - SPECIMEn participants in Czech Republic

1st season → **Complete**

2nd season → **Complete**

1st and 2nd season questionnaires:

- 1) Collection → **Complete**
- 2) Digitalization → **Complete**
- 3) Validation of digitalization → **Complete**

Urine sample analysis

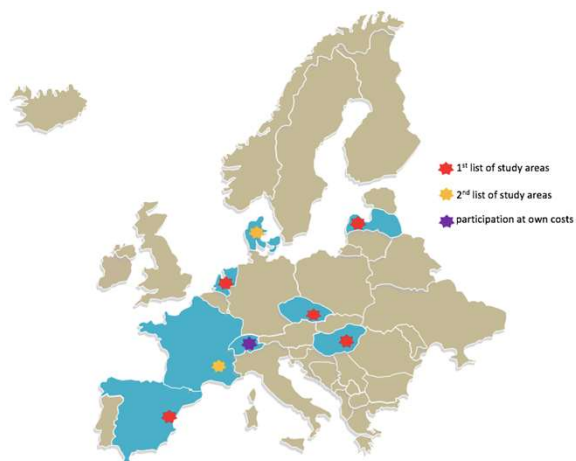
METEO conditions –affect the level of exposure
Questionnaire correlation analysis

Survey on PEstiCide Mixtures in Europe (CELSPAC - SPECIMEn study) 2019 - 2021

WP15 CHEMICAL MIXTURES

- MAIN Study Goal:
- Determination of the most commonly detected mixtures of pesticides in the suspect screening.

2019 - 2021

Czech Republic

Netherlands

* Spain

Hungary

Latvia

* + Switzerland

MUNI | RECETOX

CELPAC – FIREexpo studie

Základní schéma studie – 50 + 50 + 50 participantů (N 150)
– 2019 – 2020, NEKUŘÁCI, 18 – 35 let

pracovní expozice

Výzkum a hodnocení expozice hasičů při provádění zásahu u požáru v uzavřeném prostoru a při hašení pěnou

HASIČ – nováček
(bez expozice)
50x

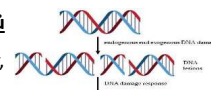
Kontrola – sportovec
ve srovnatelné fitness
(bez expozice)
50x

HASIČ
Chronická EXPOZICE
50x

1. Hodnocení míry expozice hasičů perfluorovaným látkám a polycyklickým aromatickým uhlovodíkům při provádění zásahu u požárů v uzavřených prostorech a při použití hasicích pěn.
2. Stanovení chemických markerů expozice a biologických efektů (poškození DNA - genotoxicita, oxidativní stres, thyroïdní efekty, fertilita).
3. včetně hodnocení jejich případných souvislostí s podávanou suplementací antioxidantů a fyzickou zdatností respondentů studie.
4. Hodnocení vztahu aktuální fyzické kondice a míry expozice hasičů při provádění zásahu v uzavřeném prostoru a při hašení pěnou.
5. Návrh na zefektivnění primárně preventivních postupů pro bezpečnost hasičského sboru ve školících centrech a ve výjezdu.

MUNI | RECETOX

URBAN_X

URBAN EXPOSOME – project

HORIZON 2020

MUNI | RECETOX

Vytvoření strategického partnerství s hlavními institucemi zaměřenými na URBAN EXPOSOME

- výzkum
- networking

ISGlobal Barcelona
Institute for
Global Health

HELIX BUILDING
THE EARLY-LIFE
EXPOSOME

Implementation of the urban
exposome in European birth cohorts

Utrecht University

EXPANSE

EXposome Powered tools for
healthy living in urbAN Settings

Chytré nástroje
pro URBAN
exposom

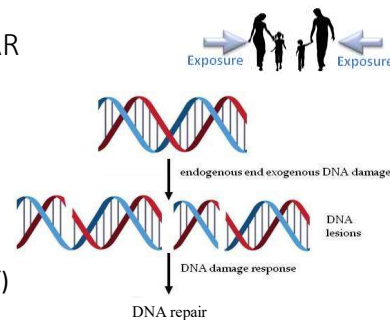
University College London

URBAN EXPOSOME cohorts

Research group: Human Exposure Assessment and Risks HEAR

- Výzkum nových metod hodnocení interní a externí expozice chemickým látkách v lidské populaci
- Analýza poškození & reparace DNA *in vivo* (v lymfocytech lidské krve, v plné krvi)
- *In vitro* hodnocení genotoxicity kmenových lidských buněk (jaterní, a další)
- Hodnocení expozice chemickým směsím pesticidů v lidské populaci
- Hodnocení expozice hasičů perfluorovaným látkám z hasících pěn – moč, krev
- Pravděpodobnostní hodnocení zdravotních rizik
- Toxikokinetické modely
- Popis našich dalších odborných témat:
- <https://hear.recetox.muni.cz/>

Pavel Čupr

Výzkumná skupina: Hodnocení humánní expozice a zdravotních rizik

MUNI | RECETOX

Research group: Human Exposure Assessment and Risks HEAR

Děkuji za pozornost

Kontakt pro dotazy,
konzultace,

či zapojení do specifického
výzkumu v naší skupině:

pavel.cupr@recetox.muni.cz

Pavel Čupr

Výzkumná skupina: Hodnocení humánní expozice a zdravotních rizik

MUNI | RECETOX